č. j. 6 A 79/2001 - 53

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce A. K., s. r. o.**, zastoupeného advokátem JUDr. Milanem Ostřížkem, Stodolní 26, 702 00 Moravská Ostrava, proti **žalovanému Ministerstvu životního prostředí**, odbor výkonu státní správy IX, Čs. legií 5, 702 00 Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2001, č. j. 580/119/008/A - 20/2001,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou došlou Krajskému soudu v Ostravě dne 7. 6. 2001 (uvedený soud pak usnesením ze dne 22. 6. 2001, č. j. 22 Ca 181/2001 – 12, věc postoupil Vrchnímu soudu v Praze) se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5. 4. 2001, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 8. 12. 2000 o odstranění návozu stavebního odpadu, jenž byl žalobcem neoprávněně umístěn na pozemek parc. č. 348/1 v k. ú. K., jehož vlastníkem je O., a. s.

Žalobce nezpochybňuje skutečnost, že je původcem části stavebního odpadu složeného na uvedené parcele a rovněž považuje za správné zjištění správního orgánu, zda dotčený pozemek byl či nikoliv „skládkou“ dle zákona o odpadech. Má však za to, že postup správního orgánu nebyl v souladu se zákonem především co do míry odpovědnosti žalobce za závadný stav, když z výsledků řízení je jednoznačně patrné, že závadný stav byl způsoben

několika subjekty. Pokud správní orgán takto nepostupoval, je podle žalobce zřejmé, že správní řízení nebylo vedeno řádně, když odpovědnost za závadný stav byla stanovena pouze žalobci, ač ten byl původcem „části“ inkriminovaného odpadu a tento odpad byl ukládán na dotčené místo se souhlasem pracovníka organizace, která dotčený pozemek spravovala.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že při logice odůvodnění žaloby by platilo, že odpad stavební suti, jenž dle žaloby nevykazuje žádné negativní vlastnosti, by bylo možné ukládat beztrestně kdekoli. Napravit protiprávní stav by ovšem původce odpadů již nemusel. Uložené opatření má proto pouze odstranit stav, který původce odpadu způsobil, a to jen v míře konkrétně stanovené. Žalovaný poukázal na to, že správní orgány obou stupňů rozhodly po shromáždění všech nezbytných podkladů pro rozhodnutí. V odůvodnění obou správních rozhodnutí byla srozumitelně popsána role osob v nich jmenovaných, žaloba přitom nijak nezpochybňuje tyto skutečnosti a námitky v tomto směru formuluje nekonkrétně. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu předloženého žalovaným vyplynuly tyto, pro posouzení věci podstatné, skutečnosti:

Rozhodnutím Města Ostravy, Úřadu městského obvodu M. O. a P. ze dne 29. 1. 1999 bylo žalobci dáno povolení k odstranění stavby: obytného domu č. p. 853 na pozemku parc. č. st. 780, ul. Ž. P. 14, k. ú. P. za podmínek v rozhodnutí vyjmenovaných; pod bodem 3. těchto podmínek je uvedeno, že neupotřebitelný materiál bude odvážen na předem dohodnutou skládku.

Dne 27. 9. 2000 bylo Magistrátem města Ostravy vydáno oznámení o zahájení správního řízení s žalobcem ve věci uložení opatření a stanovení lhůt k odstranění protiprávního stavu podle zákona o odpadech. Zahájení správního řízení bylo odůvodněno tím, že dne 29. 3. 2000 byla správnímu úřadu Městem Ostrava, ÚMOb S. O., odborem výstavby, postoupena spisová dokumentace týkající se nepovoleného ukládání odpadů (stavební suti) na pozemek bývalého kaliště v O. – K., jehož vlastníkem je právnická osoba O., a. s. Na základě šetření provedeného správním úřadem v uvedené věci bylo zjištěno, že odpady byly na pozemek navezeny vozidly fyzické osoby oprávněné k podnikání O. M., na základě ústní dohody s účastníkem řízení (žalobcem), který byl původcem těchto odpadů, a který také autodopravci určil, kam mají být tyto odpady odvezeny. Vzhledem k tomu, že odpad byl umístěn na nemovitost, která není určena k ukládání odpadů, zahájil správní úřad řízení ve věci uložení opatření a stanovení lhůt k odstranění protiprávního stavu podle § 26 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech.

Rozhodnutím č. 605/2000 Magistrátu města Ostravy, odboru životního prostředí, ze dne 8. 12. 2000, č. j. ŽP/249/13965, 14611/2000, bylo žalobci podle § 26 odst. 1 písm. d) zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech (dále též „zákon o odpadech“), uloženo opatření odstranit na vlastní náklady stavební odpad, který byl účastníkem řízení neoprávněně umístěn na pozemek parc. č. 348/1 k. ú. K., jehož vlastníkem je právnická osoba O., a. s., v množství cca 544 t. Lhůta k odstranění protiprávního stavu byla stanovena do 60 dní od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán uvedl, z jakých důkazů při posuzování věci vyšel a dospěl k závěru, že zodpovědným za uložení stavebního odpadu na pozemek, který není určen k ukládání odpadů, je účastník řízení, který byl původcem tohoto odpadu a který také určil, kam má být tento odpad odvezen.

V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce poukázal na to, že důvodně vycházel z toho, že pozemek, na který byl odpad po dohodě s pracovníkem firmy V. ukládán, byl skládkovým prostorem, a to z toho důvodu, že pozemek byl před průběhem vyvážky stavební suti používán jako skládka, když na tento pozemek byly skládkovány materiály jiných subjektů a nelze tedy bez dalšího konstatovat, že původcem odpadu je pouze žalobce. Žalobce zdůraznil, že návoz odpadu na pozemek by nerealizoval, pokud by k tomu nedostal povolení od správce pozemku a s touto činností nebyl vysloven konkrétní souhlas. V případě, že tento souhlas byl správcem pozemku vysloven, nese tento správce stejnou odpovědnost za návoz odpadu jako jeho původce a postup správního úřadu z hlediska rozhodnutí se podle žalobce jeví jako tendenčně směřující vůči jednomu subjektu.

O odvolání rozhodlo Ministerstvo životního prostředí napadeným rozhodnutím tak, že je zamítlo a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdilo. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný především poukázal na to, že v rozhodnutí stavebního úřadu, jímž bylo povoleno odstranění stavby, byla stanovena rovněž podmínka, že „neupotřebitelný materiál bude odvážen na předem dohodnutou skládku“. Z toho mělo být žalobci zřejmé, že taková skládka měla být legální, řádně provozovaná ve smyslu zákona o odpadech. Vzhledem k tomu, že prostor pozemku parc. č. 348/1 v k. ú. K. nebyl povolenou a regulérně provozovanou skládkou a nebyly na daném pozemku povoleny příslušným stavebním úřadem ani jiné terénní úpravy v podobě např. rekultivačních prací, nebylo možno odpady legálním způsobem na daný pozemek v žádném případě navážet a ukládat, protože k tomu nebyl určen. Firma V. nebyla správcem pozemku, na němž byl odpad uložen, pozemek je majetkem O., a. s., bez jehož vědomí byl odpad na pozemek navezen. Ačkoliv žalobce mohl být zaměstnancem firmy V., panem H., informován zavádějícím způsobem o možnosti ukládat stavební odpady na daný pozemek, a v tomto směru mohl s ním uzavřít jistou „dohodu“, na skutečnosti, že žalobce nechal ukládat své stavební odpady na vlastní zodpovědnost na daném místě v rozporu s § 3 odst. 5 zákona o odpadech, to nic nemění. Žalovaný zdůraznil, že je na odpovědnosti původce odpadů, jímž je žalobce, jaká přijme opatření, aby se jednáním při nakládání s odpadem nedostal do rozporu se zákonem o odpadech. Je proto jeho oprávněním učinit dotaz k příslušnému správnímu úřadu na možnosti využití, resp. zneškodnění stavebního odpadu v rámci území města Ostravy. Závěrem žalovaný uvedl, že po žalobci se požaduje takový díl odpovědnosti za vzniklý stav, který vyplývá z míry jeho jednání navezením jeho odpadů způsobený. Není tím požadováno žádné nadstandardní odstraňování i těch odpadů, které na lokalitu byly patrně přivezeny také jinými subjekty. Odpovědnosti za protiprávní jednání se nelze zásadně vyhnout poukazem na smluvní či jiné ujednání mezi účastníky soukromoprávního vztahu ani poukazem na případné porušování povinností, resp. protiprávní jednání ze strany jiného soukromého subjektu.

V daném případě jde o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle § 132 zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním (dále jen „s. ř. s.“), z Vrchního soudu v Praze.

Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy dokončí řízení zahájená před těmito soudy jako soud prvního stupně. Podle § 130 s. ř. s. se neskončená řízení podle části páté občanského soudního řádu účinného přede dnem účinnosti tohoto zákona dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s.

Ve věci bylo nařízeno jednání na den 3. 12. 2003, při němž účastníci setrvali na svých návrzích. Zástupce žalobce upřesnil, že je dána nejen odpovědnost žalobce k odstranění odpadu, ale i odpovědnost firmy V., což mělo být vyjádřeno v rozhodnutí správního orgánu.

Žaloba není důvodná.

Žalobce nepopírá, že je původcem části odpadů navezených na pozemek parc. č. 348/1 v k. ú. K., jehož vlastníkem je O., a. s., a že tento pozemek nebyl skládkou ve smyslu zákona o odpadech, pouze namítá, že je dána nejen jeho odpovědnost k odstranění odpadů, ale i odpovědnost firmy V., když se souhlasem jejího pracovníka došlo k navážení odpadu na předmětný pozemek.

Především nutno uvést, že obdobnou námitkou žalobce se již žalovaný zabýval v rámci odvolacího správního řízení, a nepochybil, když ji neshledal důvodnou.

Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá, než opětovně poukázat na rozhodnutí Města Ostravy, Úřadu městského obvodu M. O. a P. ze dne 29. 1. 1999, jímž bylo žalobci dáno povolení k odstranění stavby, přičemž jednou z podmínek bylo, že neupotřebitelný materiál bude odvážen na předem dohodnutou skládku. Žalobce takto nepostupoval a z důvodu, aby ušetřil náklady spojené s uložením odpadu na regulérní skládku (jak jednatel žalobce Ing. Křenek při soudním jednání potvrdil), rozhodl se uložit odpad na předmětném pozemku. Nepochybné je, že tento pozemek není skládkou odpadů ve smyslu § 2 odst. 10 zákona o odpadech; takovouto skládkou je zařízení nebo místo, které je určeno k trvalému uložení odpadů za účelem jejich zneškodnění. Zákon o odpadech v § 3 odst. 4 výslovně stanoví, že odpady lze podle tohoto zákona upravovat, využívat nebo zneškodňovat pouze v zařízeních, místech a objektech k tomu určených ve smyslu tohoto zákona nebo za podmínek stanovených zvláštními předpisy. Žalobce se ve smyslu § 3 odst. 5 zákona o odpadech mohl odpadu zbavit pouze způsobem, který je v souladu s tímto zákonem a jinými právními předpisy.

Původce odpadu je podle § 5 odst. 4 zákona o odpadech odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich využití nebo zneškodnění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jejich předání k využití nebo zneškodnění oprávněné osobě. Oprávněná osoba (jíž je míněn provozovatel řádné skládky), která převezme od původce odpady, přejímá na sebe též veškeré povinnosti původce stanovené tímto zákonem (§ 5 odst. 4 zákona o odpadech).

Z toho vyplývá, že žalobce se mohl zbavit odpovědnosti za nakládání s odpady pouze tehdy, pokud by odpady od něho převzal provozovatel řádné skládky. Tím však v žádném případě nebyla firma V., která užívala pronajatý pozemek od O., a. s., pouze pro skládku říčního písku, jak vyplývá z nájemní smlouvy uzavřené mezi uvedenými subjekty. Případná dohoda mezi žalobcem a pracovníkem firmy V. o ukládání odpadu na pozemek, který neplnil funkci skládky (a k němuž firma V. neměla žádné vlastnické nebo užívací právo), nemůže zakládat spoluodpovědnost firmy V. k odstranění odpadů z pozemku, jenž k ukládání odpadů nebyl určen.

Správní orgány obou stupňů proto postupovaly správně, když žalobci uložily odstranit návoz stavebního odpadu v rozsahu jím navezeném z předmětné parcely. Z uvedených důvodů nebyla žaloba shledána důvodnou a Nejvyšší správní soud ji proto zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn tím, že žalovaný, který by měl podle výsledku řízení proti žalobci na jejich náhradu právo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), se této náhrady vzdal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 3. prosince 2003

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu